

Circulaire Kansen in de Maritieme Topregio

*Kansenkaart richting
concrete business initiatieven*

Drechtsteden

cirkelab*

Foto voorpagina: Joop van Houdt – luchtfoto Duivelseiland in de Drechtsteden

Dit document betreft het onderdeel 'ADVIES'

(als onderdeel van het totaalrapport met dezelfde publicatiedatum)

Dordrecht, juni 2016

In opdracht van De Drechtsteden

cirkelab*

Bezoekadres:
Nieuwstraat 12-24
DORDRECHT

Postadres:
Noordendijk 89-23
3311 RM DORDRECHT

Telefoon: 06 28 44 65 12
E-mail: info@cirkellab.nl
Website: www.cirkellab.nl

KvK: 63483211

cc creative commons

Dit document is opgesteld door Cirkellab onder een Creative Commons licentie. Het is toegestaan het document of delen er van te kopiëren of te verspreiden, maar niet om op het document gebaseerde afgeleide documenten te verspreiden. Tevens is het niet toegestaan dit document of delen er van op enige wijze te gebruiken voor commerciële doeleinden.

Naamsvermelding: De gebruiker dient de maker van het werk te vermelden, een link naar de licentie te plaatsen en aan te geven of het werk veranderd is. Je mag dat op redelijke wijze doen, maar niet zodanig dat de indruk gewekt wordt dat de licentiegever instemt met je werk of je gebruik van het werk.

Met dank aan:

WERKGEVERS
Drechtsteden

EICB

Drechtsteden

Innovation
Quarter

Invest &
innovate in
West Holland

B.V. ZEEHAVENBEDRIJF DORDRECHT

Louise Vet @LEMVet · Apr 14

Mark Rutte: Lancering van Nederland als Circulaire Hotspot #IE2016
@circleeconomy @CircularHotspot Zoveel kansen!!

↩ 7 📌 2 ...

NETICS @NETICSBV · Apr 14

Gesprek met @MinPres, vraag: hoe kan de @Rijksoverheid launching customer zijn voor jonge bedrijven met innovaties?

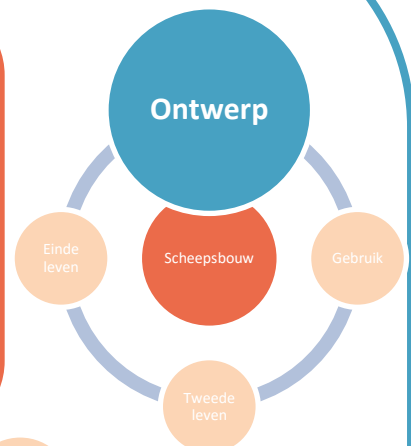
↩ 3 📌 ❤ ...

Advies – Kansenkaart

De Drechtsteden onderkent in haar duurzaamheids- en economische ambities de kansen van een transitie naar een circulaire economie. Zij spreekt de behoefte uit om beter in beeld te brengen hoe deze kansen kunnen bijdragen aan de Maritieme Topregio én welke mogelijke activiteiten de gemeenten en bedrijven kunnen ondernemen om deze transitie concreet vorm te geven.

In de **Scheepsbouw** en de **Waterbouw** is voor de komende decennia kwaliteit en innovatie de sleutel. Circulair, smart en flexibel ontwerp is kansrijk.
Voorbeeld: vormgeven van een 'Circulaire Baggerplan' i.s.m. regionale baggerfirma's, NETICS én de Drechtsteden gemeenten.

In de **Binnenvaart** is de grootste uitdaging om meer waarde te halen gedurende het leven van de schepen die nú in de vaart zijn.

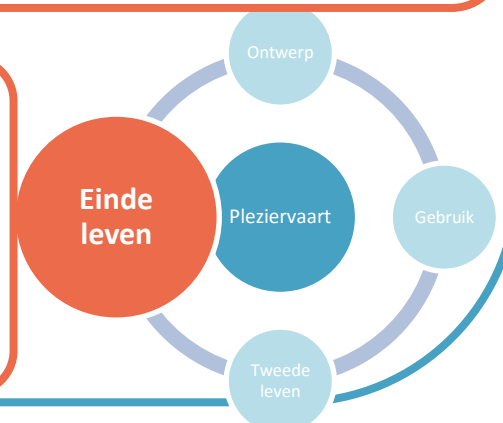
Voorbeeld: planmatig én regionaal remanufacturing opschalen i.s.m. DBH en Bolier (Pon).

Veel **Offshore** platforms op de Noordzee zullen worden afgeschreven. Er is meer waarde te halen uit hergebruik van componenten die een tweede leven kunnen krijgen.
Voorbeeld: systematisch renoveren/ombouwen van (bijvoorbeeld) vrijgekomen generatorsets i.s.m. Heerema en Kemper en Van Twist.

In de **Pleziervaart** liggen de grootste circulaire kansen in het efficiënt opruimen en het terughalen van de maximale waarde uit de materialen van afgeschreven schepen.

Voorbeeld: i.s.m. Jansen Recycling Group en een regionaal watersportbedrijf een ontmantelingshub creëren.

Circulaire kansen zijn er in elke fase van business en levensduur van schepen en installaties. In deze kansenkaart – de afbeelding hierboven – staan de speerpunten per subsector waar *vandaag* op kan worden ingezet – rekening houdend met de specifieke markt en conjunctuur van het moment. Een concreet idee (kans) is ter illustratie benoemd. Zo kunnen de verschillende subsectoren elkaar bovendien in de komende jaren inspireren op de andere terreinen – en bieden ze een goede kans om de Drechtsteden als Maritieme Topregio verder te versterken. Opgemerkt moet worden dat de genoemde kansen voorbeelden zijn, zeker niet een uitputtende opsomming van de te verwachten kansen. In een actiegericht vervolgttraject zullen de meeste gesprekken met ondernemers plaatsvinden en is de reële verwachting dat meer – en nog concretere – kansen boven water komen. Dat is de fase van ‘doorpakken’ op die kansen; oftewel een noodzakelijke concretiseringslag!

Circulaire kansen

De gedachtenvorming rond circulaire economie is ontstaan vanuit duurzaamheid en slimmer omgaan met grondstoffen: vanuit schaarste, geopolitiek, vervuiling en maatschappelijke kosten van afval en klimaatverandering. Een efficiency gedachte die vervolgens economische kansen oplevert en, met de snelle technologische ontwikkelingen van vandaag, ook nieuwe verdienmodellen. Er is de afgelopen jaren dan ook veel over geschreven: Ellen MacArthur en McKinsey dichten Europa potentieel 500 tot 1800 miljard toe op jaarbasis, TNO ziet potentieel 7,3 miljard euro per jaar en 54.000 banen voor Nederland.

Ook vanuit economisch perspectief zien we dezelfde efficiency gedachte; bijvoorbeeld in de toekomstvisie van Jeremy Rifkin, die puur economisch, stippen op de horizon zet van een nieuwe technisch/economische revolutie met “zero marginal costs”, zero carbon en zero waste: veel slimmer omgaan met materialen en behoud van waarde, zonder schade, externe kosten, waardeverlies en afval. Het zijn de ontwikkelingen naar een circulaire economie, waar we vandaag de dag steeds meer voorbeelden en ontwikkelingsrichtingen zien, om in de economie van vandaag de eerste voordelen van te pakken. Maar dat gaat niet vanzelf! Vaak worden dezelfde bedrijven en succesverhalen verteld: bedrijven die al langer, eerder of sneller deze kansen wisten om te zetten in succesvolle business of veelbelovende innovatie.

Op steeds meer plaatsen in Nederland en Europa worden deze kansen en uitdagingen dan ook onderkend en ontstaan initiatieven om de circulaire economie over drempels heen te helpen. Onder de noemer ‘Nederland Circulaire Hotspot’ heeft de Nederlandse regering dit thema inmiddels tot een – breed uitgedragen – speerpunt van haar EU-voorzitterschap gemaakt.

Circulaire Kansen in de Maritieme Topregio

De grote uitdaging in elke sector is daarom: hoe helpen we onze bestaande bedrijven en nieuwe startups om vergelijkbare kansen te vinden in hún business en specialisme? In dit traject werken we de kansen voor de Drechtsteden in de maritieme sector verder uit. Niet met visionaire verhalen, maar op zoek naar concrete handvatten welke kansen de maritieme subsectoren vandaag kunnen pakken die direct voordeel opleveren. En daarmee ontwikkelingen stimuleren die daarna met de andere subsectoren kunnen worden uitgewisseld als dáár de tijd rijp is om – dan veel sneller – van dergelijke kennisontwikkelingen te profiteren. Vanuit de interviews met regionale (maritieme) bedrijven blijkt dat zij enthousiast zijn én dat zij bereid zijn om die kansen te gaan pakken. Ze herkennen namelijk de potentie en haken graag aan bij een verdere verdieping!

De Continue (Innovatie) Dialoog

De behoefte wordt onderkend om te komen tot een continue dialoog met *en tussen* de grotere en kleinere ondernemingen die in de regio actief zijn, aansluitend op reeds bestaande structuren en netwerken. Met inspirerende netwerkbijeenkomsten die de maritieme community versterken, innovatieve, circulaire oplossingen presenteren en (onverwachte) sector-overstijgende samenwerkingen initiëren tot nieuwe economische kansen voor de regio.

De uitgewerkte kansen van de kansenkaart zullen ook moeten worden bestendigd tot actie en verdere kruisbestuiving tussen verschillende (niet-maritieme én maritieme) subsectoren. De succesvoorbeelden van circulaire bedrijven spreken tot de verbeelding, zoals bijvoorbeeld een koploper als NETICS. Er zijn echter veel meer potentiële koplopers in de Drechtsteden; deze zullen gevonden worden en net als NETICS kunnen doorontwikkelen tot koplopers met een (inter-)nationale uitstraling. Tegelijkertijd versterkt De Drechtsteden daarmee haar profiel als 'Maritieme Topregio' en is -zodoende- nog aantrekkelijker voor nieuwe/andere bedrijven om zich te vestigen.

Wat kan/moet De Drechtsteden hier als overheid in doen?

- * Laat je inspireren door 'Nederland Circulaire Hotspot', zoals Rutte Nederland in Europa neerzet;
- * Formuleer die Circulaire Hotspot vanzelfsprekend binnen de Maritieme Topregio Drechtsteden;
- * Initieer verdieping op de hier onderkende (korte termijn) kansrichtingen;
- * Bestendig deze kansen en de kruisbestuiving met de agendering van de Continue Dialoog;
- * Draag deze ambitie, de plannen en de Maritieme Circulaire Hotspot actief en enthousiast uit: Dat inspireert onze bedrijven en trekt andere geïnteresseerden naar onze regio toe;
- * Bedrijven zijn enthousiast en willen hun rol te pakken: formuleer gezamenlijke thema's.

Vervolg: van Kansen naar Actie

Met het aangetroffen potentieel en enthousiasme in de eerste gesprekken met bedrijven, komen we tot enkele duidelijke vervolgvragen voor de tweede fase. Om de kansen tot wasdom te brengen is behoefte aan verdieping en inspiratie uit sectoren die verder zijn op deze circulaire thema's. We stellen daarom verdiepende workshops voor met relevante bedrijven uit de regio – geïnspireerd door specialisten uit andere, relevante economische sectoren. In de tweede fase verwachten wij dat meer concrete kansen worden geïdentificeerd en dat de deelnemende bedrijven kunnen pitchen met welke kansen ze concreet aan de slag gaan. Dit zal gebeuren via een zogenaamde 'Pitch en Pledge bijeenkomst', die inspirerend is voor andere ondernemers, dat circulaire economie concrete winst (in people, planet én profit) oplevert!

De volgende vragen dienen in een vervolgfase aan de orde te komen;

- * Hoe kan circulair, smart en flexibel ontwerpen in de **Scheepsbouw** en **Waterbouw** leiden tot meer innovatie én onderscheidend vermogen in de Drechtsteden?
- * Hoe kan er d.m.v. remanufacturing - door bedrijven in de Drechtsteden - meer waarde gehaald worden uit de **Binnenvaartschepen** die *nu* in de vaart zijn?
- * Hoe kan vanuit de 'decommissioning-golf' van **Offshore** platforms - door bedrijven in de Drechtsteden - meer waarde gecreëerd worden door hergebruik van componenten?
- * Hoe creëer je in de Drechtsteden nieuwe maritieme business d.m.v. het terughalen van de maximale waarde uit afgedankte en afgeschreven vaartuigen in de **Pleziervaart**?

Het beantwoorden van deze vragen in een vervolgfase én de daaruit volgende inspiratie voor bedrijven, zal ons inziens sterk bijdragen aan de status van 'Maritieme Circulaire Hotspot Drechtsteden'!